

«ENCARA DONARAN FRUIT A LA VELLESA» (SI 92,15)

Missatge del sant pare Francesc per a la 2a Jornada Mundial dels Avis i de les Persones Grans (24 de juliol de 2022)

Benvolguda germana, benvolgut germà,

El verset del salm 92 «encara donaran fruit a la vellesa» (v. 15) és una bona notícia, un veritable “evangeli”, que podem anunciar al món en ocasió de la segona Jornada Mundial dels Avis i dels Grans. Això va a contracorrent respecte al que el món pensa d’aquesta edat de la vida; i també en allò que es refereix a l’actitud resignada d’alguns de nosaltres, ancians, que continuen endavant amb poca esperança i sense esperar res del futur.

L’ancianitat a molts els fa por. La consideren una espècie de malaltia amb la qual és millor no entrar-hi en contacte. Les persones grans no ens concerneixen —pensen— i és millor que estiguin com més lluny millor, potser junts entre ells, en instal·lacions on els cuidin i que ens evitin haver de fer-nos càrrec de les seves preocupacions. És la “cultura del rebuig”, aquella mentalitat que, mentre ens fa sentir diferents dels més dèbils i aliats a les seves fragilitats, autoritza a imaginar camins separats entre “nosaltres” i “ells”. Però, en realitat, una llarga vida —així ho ensenya l’Escriptura— és una benedicció, i els ancians no són pàries dels quals cal prendre distància, sinó signes vivents de la bondat de Déu que concedeix vida en abundància. Beneïda la casa que té cura d’una persona gran! Beneïda la família que honora els seus avis!

L’ancianitat, efectivament, no és una estació fàcil de comprendre, tampoc per a nosaltres que ja l’estem vivint. Malgrat que arriba després d’un llarg camí, ningú no ens ha preparat per afrontar-la, i gairebé sembla que ens agafarà per sorpresa. Les societats més desenvolupades inverteixen molt en aquesta edat de la vida, però no ajuden a interpretar-la; ofereixen plans d’assistència, però no projectes d’existència.¹ Per això és difícil mirar al futur i entreveure un horitzó vers el qual dirigir-se. Per una part, som temptats d’exorcitzar la vellesa amagant les arrugues i fingint que som sempre joves, per una altra, sembla que no ens quedaria altre remei que viure sense il·lusió, resignats a no tenir ja “fruits per a donar”.

El final de l’activitat laboral i els fills ja autònoms fan disminuir els motius pels quals hem gastat moltes de les nostres energies. La consciència que les forces declinen o l’aparició d’una malaltia poden posar en crisi les nostres certeses. El món —amb els seus temps accelerats, davant els quals ens costa mantenir el pas— sembla que no ens deixa alternativa i ens porta a interioritzar la idea del rebuig. Això és el que porta l’orant del salm a exclamar: «No em rebutgis, doncs, al temps de la vellesa; ara que decau el meu vigor no m’abandonis» (71-9).

Però el mateix salm —que descobreix la presència del Senyor a les diferents estacions de l’existència— ens convida a continuar esperant. Quan arribin la vellesa i els cabells blancs ell continuarà donant-nos vida i no deixarà que siguem derrotats pel mal. Confiant en ell trobarem la força per a lloar-lo cada vegada més (cf. v. 14-20) i descobrirem que envellir no implica només el deteriorament natural del cos o

---

¹ Catequesi sobre la vellesa, 1: «La gràcia del temps i l’aliança de les edats de la vida» (23 de febrer de 2022).

l'ineludible pas del temps, sinó el do d'una llarga vida. Envellir no és una condemna, és una benedicció!

Per això hem de vigilar sobre nosaltres mateixos i aprendre a portar una ancianitat activa també des del punt de vista espiritual, cultivant la nostra vida interior per mitjà de la lectura assídua de la paraula de Déu, de l'oració quotidiana, de la pràctica dels sacraments i de la participació en la litúrgia. I juntament amb la relació amb Déu, les relacions amb els altres, sobretot amb la família, amb els fills i els nets, als quals podem oferir el nostre afecte ple d'atencions; així com també amb les persones pobres i afligides, a les quals podem apropar-nos amb l'ajuda concreta i amb la pregària. Tot això ens ajudarà a no sentir-nos mers espectadors en el teatre del món, a no limitar-nos a "fer safareig", a mirar des de la finestra. Afinant, en canvi, els nostres sentits per a reconèixer la presència del Senyor,² serem com "olivera frondosa" (cf. Sl 52,10), i podrem ser una benedicció per als qui viuen al nostre costat.

L'ancianitat no és un temps inútil en el qual ens apartem, abandonant els remes a la barca, sinó que és una estació per a continuar donant fruits. Hi ha una nova missió que ens espera i ens convida a adreçar la mirada cap al futur. «La sensibilitat especial de nosaltres ancians, de l'edat anciana, per les atencions, els pensaments i els afectes que ens fan més humans, hauria de tornar a ser una vocació per a molts. I serà una elecció d'amor dels ancians envers les noves generacions.»³ És la nostra aportació a la revolució de la tendresa,⁴ una revolució espiritual i pacífica a la qual us convido a vosaltres, estimats avis i persones grans, a ser protagonistes.

El món viu un temps de dura prova, marcat primer per la tempesta inesperada i furiosa de la pandèmia, i després per una guerra que afecta la pau i el desenvolupament a escala mundial. No és casual que la guerra hagi tornat a Europa en el moment en què la generació que la va viure en el segle passat està desapareixent. I aquestes grans crisis poden tornar-nos insensibles al fet que hi ha altres "epidèmies" i altres formes esteses de violència que amenaça la família humana i la nostra casa comuna.

Davant de tot això necessitem un canvi profund, una conversió que desmilitaritzi els cors, permetent que cadascú reconegui en l'altre un germà. I nosaltres, avis i grans, tenim una gran responsabilitat: ensenyar a les dones i als homes del nostre temps a veure els altres amb la mateixa mirada comprensiva i tendra que adrecem als nostres nets. Hem perfeccionat la nostra humanitat fent-nos càrrec dels altres, i avui podem ser mestres d'una manera de viure pacífica i atenta amb els més dèbils. La nostra actitud potser es pot confondre amb debilitat o submissió, però seran els humils, no els agressius ni el prevaricadors, els qui heretaran la terra (cf. Mt 5,5).

Un dels fruits que som cridats a donar és el de protegir el món. «Tots hem passat per la falda dels avis, que ens han portat en braços»;⁵ però avui és el temps de tenir a la nostra falda —amb l'ajuda concreta o almenys amb la pregària—, juntament amb els nostres, a tots aquells nets atemorits que encara no hem conegut i que potser fugen de la guerra o en sofreixen les causes. Portem en el nostre cor —com ho feia sant Josep, pare tendre i sol·lícit— els petits d'Ucraïna, d'Afganistan, del Sudan del Sud.

Molts de nosaltres hem madurat una sàvia i humil consciència, que el món tant necessita. No ens salvem sols, la felicitat és un pa que hem de menjar junts.

---

² *Ibid.*, 5: «La fidelitat a la visita de Déu per a la generació que ve» (30 de març de 2022).

³ *Ibid.*, 3: «La ancianitat, recurs per a la joventut despreocupada» (16 de març de 2022).

⁴ Catequesi sobre sant Josep 8: «Sant Josep, pare en la tendresa» (19 de gener de 2022).

⁵ Homilia durant la Santa Missa, I Jornada Mundial de los Avis i de les Persones Grans (25 de juliol de 2021).

Testimoniem-ho a aquells que s'enganyen pensant trobar realització personal i èxit en l'enfrontament. Tots, també els més dèbils, poden fer-ho. Fins i tot deixant que ens cuidin —sovint persones que provenen d'altres països— és una manera per a dir que viure junts no sols és possible, sinó necessari.

Estimades àvies i estimats avis, estimades ancianes i estimats ancians, en aquest món nostre som cridats a ser artífexs de la revolució de la tendresa. Fem-ho aprenent a utilitzar cada vegada més i millor l'instrument més valuós que tenim, i que és el més apropiat per a la nostra edat: el de la pregària. «Convertim-nos també nosaltres una mica en poetes de la pregària: cultivem el plaer de cercar paraules nostres, tornem a apropiarnos de les que ens ensenya la Paraula de Déu.»⁶ La nostra invocació confiada pot fer-hi molt, pot acompanyar el crit de dolor de qui sofreix i pot contribuir a canviar els cors. Podem ser «el “cor” permanent d'un gran santuari espiritual, on la pregària de súplica i el cant de lloança sostenen la comunitat que treballa i lluita en el camp de la vida.»⁷

És per això que la Jornada Mundial dels Avis i de les Persones Grans és una ocasió per a dir una vegada més, amb alegria, que l'Església vol fer festa amb aquells als quals el Senyor —com diu la Bíblia— els ha concedit “una edat avançada”. Celebrem-la junts! Us invito a anunciar aquesta Jornada a les vostres parròquies i comunitats, a anar a visitar les persones grans que estan més soles, a casa seva o a les residències on viuen. Intentem que ningú no visqui aquest dia en soledat. Tenir algú a qui esperar pot canviar el sentit dels dies de qui ja no espera res bo del futur; i d'una primera trobada en pot néixer una nova amistat. La visita a les persones grans que estan soles és una obra de misericòrdia del nostre temps.

Demaneu a la Verge, Mare de la Tendresa, que ens faci a tots artífexs de la revolució de la tendresa, per alliberar junts el món de l'ombra de la soledat i del dimoni de la guerra.

Que la meua benedicció, amb la seguretat que soc a prop vostre afectuosament, arribi a tots vosaltres i als vostres éssers estimats. I vosaltres, si us plau, no us oblideu de pregar per mi.

Francesc

Roma, Sant Joan del Laterà, 3 de maig de 2022, festa dels sants apòstols Felip i Jaume

---

⁶ Catequesis sobre la família, 7: «Los abuelos» (11 marzo 2015).

⁷ *Ibid.*